

KARTA PRACY. ZAKRES ROZSZERZONY

POLSKIE PAŃSTWO PODZIEMNE

Zadanie 1.

Odszukaj na stronie internetowej Muzeum Karykatury rysunek *Uśmiech Warszawy* z 1943 r. autorstwa Henryka Chmielewskiego.

a) Opisz sposób przedstawienia żołnierza niemieckiego karykaturze.

.....

.....

.....

b) Podaj znaczenie symbolu narysowanego na murze oraz konsekwencje, jakie groziły za jego malowanie.

.....

.....

.....

c) Omów znaczenie hasła „Polska zwycięży”.

.....

.....

.....

Zadanie 2.

Przeczytaj fragment meldunku generała Roweckiego „Grota” z 1941 r., a następnie wykonaj polecenia.

Wyniki akcji Związku Odwetu za okres 4 miesięcy – meldunek gen. Stefana Grota-Roweckiego – radiogram odczytano 17 IX 1941 r.

Meldujemy w streszczeniu wyniki ZO od 1.4.–1.8. 41 r.

a) Sabotaż kolejowy: uszkodzonych parowozów 876, uszkodz[onych] wagonów 641, pożarów transportów 78, pożary w pociągach Rzeszy 18, wykolejeń pociągów 39, przetrzymań w remoncie parowozów 91.

b) Sabotaż fabryczny: opóźniliśmy produkcję materiałów dla potrzeb wojska na czas 2–6 miesięcy, przy czym wykonaliśmy 2.699 aktów sabotażu powodujących opóźnienie produkcji. Ponadto wykonaliśmy szereg większych sabotaży w fabrykach, z których podajemy tylko ważniejsze i całkowicie sprawdzone, a mianowicie: w Tarnowie wadliwie wykonano 4.000 głowic do silników lotniczych; uszkodzono motory w fabryce lotniczej w Mielcu; unieruchomiono Niedomice na półtora dnia; uszkodz[ono] kabel wysokiego napięcia w Tarnowie, wadliwie wykonano części do 160 silników lotniczych; uszkodzono maszyny w rafinerii w Sieradzu na 3 dni; dział wyrobu prochu w Pionkach na skutek uszkodzenia maszyn zatrzymano na 4 dni; wymieniono pompy na słabsze o połowę, co spowodowało zmniejszenie produkcji.

c) Sabotaż bakteryjny: wyjechało do Rzeszy 92 ludzi z bakteriami. Użyto nosaciznę w 143 różnych oddziałach wojska, a tyfus i czerwone w 178 wypadkach – podczas koncentracji na wschodzie.

d) Niszczenie sprzętu wojsk[owego]: uszkodzono samochodów 2.112, ciągników 15, tankietek 7.

e) Niszczenie zapasów materiałów wojskowych: ogółem meldowano pożarów 93; z większych składów zniszczono armijny skład żywności w Białej Podlaskiej wartości kilkuset tysięcy zł.

Ponadto teren melduje duże ilości różnego sabotażu, których nie podajemy ze względu na konieczność skontrolowania meldunków.

M. Ciejką, Notatki z lekcji. Historia, teksty źródłowe. Historia współczesna 1939–1989, Kraków: Wyd. Szkolne Omega, 2006.

a) Wymień rodzaje sabotażu stosowanego przez AK.

.....

.....

.....

.....

b) Oceń skuteczność stosowanych metod sabotażu w odniesieniu do poszczególnych gałęzi przemysłu.

.....

.....

.....

.....

c) Opisz, na czym polegał sabotaż bakteryjny i jaki miał być jego cel.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3.

Zapoznaj się z danymi w tabelach dotyczącymi tajnego nauczania oraz konspiracyjnej prasy w czasie okupacji niemieckiej. Następnie wykonaj polecenia.

Tabela nr 1. Zasięg tajnego szkolnictwa powszechnego i średniego na terenach włączonych do Rzeszy

Lata	Szkolnictwo powszechne		Szkolnictwo średnie ogólnokształcące	
	Nauczyciele	Uczniowie	Nauczyciele	Uczniowie
1939–1940	905	11 197	66	493
1940–1941	1212	15 179	162	1180
1941–1942	1386	17 808	166	1346
1942–1943	1434	18 613	205	1771
1943–1944	1552	20 195	240	2103
1944–1945	1208	15 526	209	1801

Tabela nr 2. Tajne szkolnictwo średnie w Generalnym Gubernatorstwie

Lata	Nauczyciele	Uczniowie
1939–1940	2346	19 188
1940–1941	3967	31 533
1941–1942	4924	40 378
1942–1943	5625	48 608
1943–1944	8168	66 660
1944–1945	3032	21 667

Tabela nr 3. Uczniowie i nauczyciele szkół powszechnych w tajnym nauczaniu uzupełniającym zakazanych przedmiotów

Lata	Uczniowie	Nauczyciele
1939–1940	44 626	2725
1940–1941	62 060	3844
1941–1942	77 316	4588*
1942–1943	86 244	5252
1943–1944	90 805	5461
1944–1945	37 206	2352

* bez okręgu lwowskiego – brak danych

Tabela nr 4. Tajne szkolnictwo wyższe w Warszawie w roku akademickim 1943–1944

Uniwersytet Warszawski	ok. 1560
Uniwersytet Ziemi Zachodnich	ok. 1000
Politechnika Warszawska	ok. 350
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego	ok. 200
Wolna Wszechnica	ok. 170

Tabela nr 5. Słuchacze tajnych studiów wyższych prowadzonych przez szkoły zawodowe w Warszawie

Szkoła docenta Zaorskiego	ok. 1900
Państwowa Wyższa Szkoła Techniczna	ok. 1500
Kursy doktora Jagodzińskiego	ok. 900
Miejska Szkoła Handlowa	ok. 900

Tabela nr 6. Zestawienie dotyczące prasy konspiracyjnej przygotowane w 1947 r. przez Marka Arczyńskiego

Rok	Liczba pism w Warszawie	Liczba pism w kraju
1939	18	28
1940	84	180
1941	111	214
1942	146	247
1943	190	322
1944	166	318

Źródło: M. Ciełka, *Notatki z lekcji. Historia, teksty źródłowe. Historia współczesna 1939–1989*, Kraków: Wyd. Szkolne Omega, 2006.

a) Wyjaśnij, czy liczba uczniów i nauczycieli zmieniała się w trakcie okupacji.

.....

.....

.....

b) Podaj rok szkolny, w którym najwięcej uczniów i nauczycieli brało udział w tajnym nauczaniu.

.....

.....

.....

c) Określ, w którym roku spadła liczba uczniów i nauczycieli biorących udział w tajnym nauczaniu. Spróbuj podać przyczynę tego zjawiska.

.....

.....

.....

d) Porównaj liczbę uczestników tajnego nauczania – słuchaczy szkół wyższych i uczniów. Opisz, z czego mogą wynikać różnice w liczbie uczestników.

.....

.....

.....

e) Scharakteryzuj rozwój prasy konspiracyjnej.

.....

.....

.....